

Nr 5.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av kap. 5 kyrkolagen m. m.

Genom en den 9 januari 1948 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 22, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade, av kyrkomötet för dess del godkända förslag till

L a g

om upphävande av kap. 5 kyrkolagen m. m.

Härmed upphävas
dels kap. 5 kyrkolagen, i den mån detta kapitel fortfarande gäller,
dels ock förordningen den 30 oktober 1866 (nr 61) angående ändring i kyrkolagens föreskrift rörande tiden för barnakvinnas kyrkogång.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisas till propositionen.

I propositionen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, till en början följande:

»Kap. 5 i 1686 års kyrkolag, vilket såsom rubrik har 'Om barnakvinnors kyrkogång', lyder:

§ 1. Barnaföderskor skola hålla sig inne vid pass sex veckor efter födelsen, emedan en kristlig sedvana, tukt och ärbarhet så ock deras egen hälsa sådant fordrar; sedan tagas de i kyrka efter vanlighet.

§ 2. De kvinnor, som hava avlat barn tillhopa med sina fästemen och föda samt söka kyrkogång förr, än vigseln tillkommer, skola icke intagas som andra kyska barnaföderskor utan med ett särdeles bönesätt, som i handboken är infört. Men de, som befinnas vara hävdade av deras män, dock icke föda barn före bröllopsdagen, skola som andra ärliga hustrur intagas och för otidigt sänglag giva till kyrkan två daler silvermynt.'

Jämlikt förordningen den 30 oktober 1866 (nr 61) angående ändring i kyrkolagens föreskrift rörande tiden för barnakvinnas kyrkogång må kyrkogång tillstädjas fyra veckor efter barnets födelse, eller tidigare, om vederbörande kyrkoherde finner giltiga skäl för handen, att det må tillåtas.

Böter för otidigt sänglag äro avskaffade.

1686 års kyrkolags femte kapitel hänvisar till kyrkohandbokens ritual för barnakvinnors kyrkogång. Nu gällande kyrkohandboks åttonde kapitel har såsom överskrift: 'En moders tacksägelse. Kyrkotagning.'»

Sedan utdrag anförts ur de i förevarande kapitel av kyrkohandboken föreskrivna bönerna, fortsätter departementschefen:

»I yttrande över en vid 1946 års kyrkomöte väckt motion om snara åtgärder för upphävande av femte kapitlet kyrkolagen anförde kyrkolagsutskottet i betänkande nr 25, att kyrkohandbokens utformning av ifrågasvarande gudstjänstliga handling, en utformning som hade gamla anor i svensk gudstjänstlig tradition, hade vitsord gentemot ordalagen i kyrkolagens femte kapitel, även där bestämmelserna i detsamma icke blivit i särskild ordning upphävda. Utgestaltningen av femte kapitlet i kyrkolagen hade således, i den mån den fortfarande skulle anses kunna gälla, blivit obsolet, varom ingen tvekan kunde råda. Då det nu i motionen påyrkades, att steget skulle tagas fullt ut till ett uttryckligt upphävande av kapitlet i fråga, hade utskottet intet att däremot invända, så mycket mindre som de obsolet vordna ordalagen skulle kunna tagas till intäkt för en uppfattning av akten i fråga, som icke varit främmande för den tid, då kyrkolagen skrivits, men som vore stridande mot nu gällande kyrkohandboks. I samband härmed syntes även förordningen den 30 oktober 1866 angående ändring i kyrkolagens föreskrift rörande tiden för barnakvinnas kyrkogång böra upphävas.

I sin skrivelse den 7 december 1946, nr 33, har kyrkomötet anmält, att kyrkomötet för sin del godkänt ett av kyrkolagsutskottet upprättat förslag till lag om upphävande av kap. 5 kyrkolagen m. m.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 22, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 februari 1948.

På första lagutskottets vägnar:

AXEL LINDQVIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Branting, Ahlkvist, Lodenius, Lindblom, Ekströmer, fru Lindström, herrar Löthner och John Wiktor Jonsson;

från andra kammaren: herrar Lindqvist, Rylander, Gezelius, Hedlund i Östersund, Werner, Olsson i Mellerud, Berg och Lundgren.